

KOREYS TILI TA'LIMIDA MAMLAKATSHUNOSLIK MATNLARI ORQALI TALABALARDA MADANIYATLARARO MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI

Erkinov Ahrorbek

Is'hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet
tillar instituti stajiyor o'qituvchisi

Tel: 998 94 123 45 67; E-mail: erkinov@namdci.uz

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15657979>

Annotatsiya. Madaniyatlararo muloqot ko'nikmalari zamonaviy globallashuv sharoitida koreys tili ta'limining muhim tarkibiy qismi sifatida talabalarga koreys madaniyatini chuqur anglash, madaniy farqlarni hurmat qilish va samarali muloqot qilish imkonini beradi. Ushbu maqola koreys tili ta'limida mamlakatshunoslikka oid matnlar orqali talabalarda madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini shakllantirish usullarini o'rganadi. Matnlarni tanlash mezonlari, masalan, autentiklik, zamonaviylik, madaniy ahamiyat, til murakkabligi va o'quv dasturiga moslik kabi asoslarni amaliy strategiyalar bilan bog'lash orqali maqola talabalarda madaniyatlararo muloqot kompetensiyasini rivojlantirish uchun yo'l-yo'riq taqdim etadi. Amaliy strategiyalar uch bosqichli matn bilan ishlash tizimi, madaniy realiyalarni tahlil qilish, qiyosiy tahlil, loyiha ishlari, rolli o'yinlar va vizual materiallardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Ushbu yondashuvlar talabalarning koreys madaniyati haqidagi bilimlarini kengaytiradi, madaniyatlararo sezgirlikni oshiradi va samarali muloqot ko'nikmalarini shakllantiradi. Maqola madaniyatlararo muloqotga qodir, mulohazali va madaniy jihatdan sezgir shaxslar tayyorlashga xizmat qiluvchi ta'lim metodologiyalarini rivojlantirishga hissa qo'shadi.

Kalit so'zlar: Madaniyatlararo muloqot, mamlakatshunoslik matnlari, koreys tili, madaniy sezgirlik, matn tanlash mezonlari, koreys madaniyati, ta'lim strategiyalari, kommunikativ kompetensiya.

МЕТОДЫ ФОРМИРОВАНИЯ НАВЫКОВ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ У СТУДЕНТОВ ПОСРЕДСТВОМ СТРАНОВЕДЧЕСКИХ ТЕКСТОВ В ОБУЧЕНИИ КОРЕЙСКОМУ ЯЗЫКУ

Аннотация. Навыки межкультурного общения как важнейший компонент обучения корейскому языку в условиях современной глобализации позволяют студентам глубоко понимать корейскую культуру, уважать культурные различия и эффективно общаться. В данной статье исследуются методы формирования навыков межкультурного общения у студентов с помощью страноведческих текстов в преподавании корейского языка. Связывая критерии отбора текстов, такие как аутентичность, современность, культурная значимость, языковая сложность и соответствие учебной программе, с практическими стратегиями, статья предлагает руководство для развития межкультурной коммуникативной компетенции у студентов. Практические стратегии включают трехэтапную систему работы с текстом, анализ культурных реалий, сравнительный анализ, проектную работу, ролевые игры и использование визуальных материалов. Эти подходы расширяют знания студентов о корейской культуре, повышают межкультурную чувствительность и формируют навыки эффективного общения. Статья вносит вклад в развитие образовательных методологий, способствующих подготовке личностей,

способных к межкультурному общению, обладающих критическим мышлением и культурной чувствительностью.

Ключевые слова. Межкультурное общение, страноведческие тексты, корейский язык, культурная чувствительность, критерии отбора текстов, корейская культура, образовательные стратегии, коммуникативная компетенция.

METHODS OF DEVELOPING INTERCULTURAL COMMUNICATION SKILLS IN STUDENTS THROUGH COUNTRY-SPECIFIC TEXTS IN KOREAN LANGUAGE EDUCATION

Abstract. Intercultural communication skills, as an essential component of Korean language education in the context of modern globalization, enable students to deeply understand Korean culture, respect cultural differences, and communicate effectively. This article explores methods of developing intercultural communication skills in students through country-specific texts in Korean language education. By connecting text selection criteria such as authenticity, modernity, cultural significance, language complexity, and curriculum relevance with practical strategies, the article provides guidance for developing intercultural communication competence in students. Practical strategies include a three-stage system for working with texts, analysis of cultural realia, comparative analysis, project work, role-playing, and the use of visual materials. These approaches expand students' knowledge of Korean culture, increase intercultural sensitivity, and develop effective communication skills. The article contributes to the development of educational methodologies that serve to prepare individuals capable of intercultural communication, reflective thinking, and cultural sensitivity.

Keywords. Intercultural communication, country-specific texts, Korean language, cultural sensitivity, text selection criteria, Korean culture, educational strategies, communicative competence.

Kirish. Globallashuv va "Hallyu" (Koreys to'lqinining) jahon miqyosidagi ta'siri sharoitida koreys tilini o'rganayotgan talabalarda madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Kim Y.J. ta'kidlaganidek, "koreys tili o'qitishda madaniy komponent tilni o'rganish va madaniyatlararo muloqotning ajralmas qismidir"[1]. Madaniyatlararo muloqot ko'nikmalari talabalarga koreys madaniyatining o'ziga xos jihatlarini tushunish, madaniy farqlarni hurmat qilish va koreys jamiyati bilan samarali muloqot qilish imkonini beradi. Mamlakatshunoslikka oid matnlar ushbu ko'nikmalarni rivojlantirishda muhim vosita sifatida xizmat qiladi, chunki ular koreys xalqining turmush tarzi, qadriyatlar, an'analar va zamonaviy hayotiga oid autentik ma'lumotlarni taqdim etadi.

Xo'janazarova N.O. o'z tadqiqotlarida koreys tilini o'qitishda lingvomadaniy yondashuvning afzalliklarini ko'rsatib, "koreys tili va madaniyati o'rtasidagi chambarchas bog'liqlikni hisobga olgan holda til o'qitishning samaradorligi sezilarli darajada oshadi" deb ta'kidlaydi [2]. Mamlakatshunoslik matnlari nafaqat til ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi, balki talabalarining madaniyatlararo muloqotda ishtirok etish qobiliyatini oshiradi, madaniy sezgirlikni kuchaytiradi va koreys madaniyati bilan o'z madaniyatlari o'rtasidagi farqlarni tushunishga yordam beradi. Shu sababli, ushbu matnlarni tanlash va ulardan foydalanish jarayoni puxta rejalashtirilgan yondashuvni talab qiladi. Ushbu maqola koreys tili ta'limida mamlakatshunoslik

matnlari orqali madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini shakllantirish usullarini o'rganadi, matn tanlash mezonlarini aniqlaydi va amaliy strategiyalarni taqdim etadi.

Adabiyotlar tahlili va metodlar. Koreys tili ta'limida mamlakatshunoslik matnlari va madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish masalalari bir qator olimlar tomonidan o'rganilgan. Park Ji-young o'zining "Koreys tilida mamlakatshunoslik: nazariya va amaliyot" asarida autentik matnlarning madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishdagi rolini ta'kidlaydi. Uning so'zlariga ko'ra, "autentik matnlar talabalarga koreys madaniyatining haqiqiy kontekstini tushunishga va madaniy bilimlarini kengaytirishga imkon beradi" [3]. Lee Hyun-joo "Koreys tilini o'qitishda ijtimoiy-madaniy yondashuv" kitobida madaniy realiyalarni tahlil qilish orqali muloqot ko'nikmalarini shakllantirish zarurligini qayd etadi: "Koreys madaniy realiyalarini tushunish talabalarning koreys jamiyatidagi verbal va noverbal muloqot normalarini o'zlashtirishiga yordam beradi" [4]. Kim Young-woong esa matn tanlashda til murakkabligi va madaniy ahamiyatni hisobga olishni taklif qiladi [5]. G'arb olimlari, masalan, Byram va Zarate, chet tillarni o'qitishda madaniyatlararo kompetensiyani rivojlantirishning muhimligini ta'kidlaydilar [6].

Mamlakatshunoslik matnlari orqali madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish uchun matnlarni tanlashda quyidagi mezonlarga rioya qilish lozim:

Autentiklik - matnlar koreys madaniyatini haqiqiy va ishonchli aks ettirishi kerak. Park Ji-young ta'kidlaganidek, "gazetalar, adabiy asarlar, bloglar, e'lonlar va reklama materiallari kabi autentik manbalar talabalarni real til muhiti bilan tanishtiradi" [3]. Zamonaviylik-matnlar zamonaviy koreys jamiyatining dolzarb mavzularini qamrab olishi kerak. Choi M.H. ning tadqiqotiga ko'ra, "K-pop, K-drama, texnologiya va taomlar haqidagi zamonaviy matnlar talabalarning motivatsiyasini sezilarli darajada oshiradi" [8]. Madaniy ahamiyat-matnlar koreys xalqining qadriyatlar, an'analar, bayramlar va kundalik turmush tarzini ochib berishi lozim. Kim Young-woong o'z asarida qayd etganidek, "madaniy ahamiyatga ega matnlar talabalarga koreys madaniyatining o'ziga xos jihatlarni tushunishga yordam beradi" [5]. Til murakkabligi darajasi-matnlar talabalarning til darajasiga mos bo'lib, Krashenning "i+1" nazariyasiga muvofiq biroz yuqori murakkablikka ega bo'lishi kerak. Lee Hyun-joo ta'kidlaganidek, "optimal til murakkabligi talabalarda til va madaniy tushunchalarni samarali o'rganishni rag'batlantiradi" [4]. Qiziqarlilik va motivatsion xususiyat-matnlar talabalarning yoshi, qiziqishlari va ehtiyojlariga mos tanlanishi kerak. O'quv dasturiga moslik-matnlar o'quv dasturidagi mavzular, grammatik tuzilmalar va leksik birliklarga mos kelishi lozim. Madaniy realiyalarning mavjudligi-matnlarda koreys madaniyatiga xos realiyalar, masalan, taomlar, bayramlar yoki ishbilarmonlik etiketi aks ettirilishi kerak. Madaniy stereotiplardan xolilik-matnlar koreys madaniyati haqida xolis ma'lumot berishi va stereotiplarni targ'ib qilmasligi lozim.

Mamlakatshunoslik matnlari madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda quyidagi muhim vazifalarni bajaradi:

Madaniy bilimlarni kengaytirish: Matnlar koreys madaniyatining turli jihatlari – tarix, an'analar, qadriyatlar, san'at va ovqatlanish madaniyati haqida ma'lumot beradi. Kim Y.J. ta'kidlaganidek, "mamlakatshunoslik matnlari talabalarning koreys madaniyati haqidagi bilimlarini kengaytirish va tushunishlarini chuqurlashtirish uchun muhim manba hisoblanadi" [1].

Madaniyatlararo sezgirlikni oshirish: Matnlar talabalarni boshqa madaniyatlarga hurmat qilishga o'rgatadi va tolerantlikni shakllantiradi. Byram va Zarate ko'rsatganidek,

"madaniyatlararo sezgirlik chet tili o'rganishning muhim natijasi bo'lib, talabaning boshqa madaniyatlarga nisbatan hurmat va tushunish bilan yondashishini ta'minlaydi" [6].

Muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish: Matnlar koreys madaniyatidagi verbal va noverbal muloqot shakllari, nutq etiketi va muomala o'rgatadi. Lee Hyun-joo ta'kidlaganidek, "madaniy matnlar orqali talabalar koreys muloqot uslubining nozik jihatlarini tushunadi va o'zlashtiradi" [4].

Madaniy identifikatsiyani mustahkamlash: Boshqa madaniyatni o'rganish orqali talabalar o'z madaniyatlarining o'ziga xos jihatlarini chuqurroq anglaydi.

Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish: Matnlar orqali madaniy farqlarni tahlil qilish talabalarda mulohazali yondashuvni shakllantiradi. Kim Young-woong ta'kidlaganidek, "madaniyatlarni qiyoslash orqali talabalar tanqidiy fikrlash va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi" [5].

Madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini shakllantirish uchun mamlakatshunoslik matnlari bilan ishlashda quyidagi strategiyalar samarali:

Uch bosqichli yondashuv: Matndan oldingi bosqich: Mavzu bo'yicha qiziqish uyg'otish, yangi so'zlar bilan tanishtirish. Park Ji-young ta'kidlaganidek, "matndan oldingi bosqich talabalarda madaniy kontekst haqida dastlabki tushunchani shakllantirish uchun muhimdir" [3], Matn bilan ishlash bosqichi: Matnni o'qish, tushunish va tahlil qilish. Lee Hyun-joo so'zlariga ko'ra, "matn bilan bevosita ishlash jarayonida talabalar nafaqat lingvistik, balki madaniy ma'lumotlarni ham o'zlashtiradi" [4], Matndan keyingi bosqich: Munozara, muloqot mashqlari va amaliy vazifalar. Kim Young-woong ta'kidlaganidek, "matndan keyingi faoliyat olgan bilimlarni amalda qo'llash va madaniy tushunchalarni mustahkamlash uchun eng samarali vositadir" [5].

Madaniy realiyalarni tahlil qilish-matnlardagi koreys madaniyatiga xos realiyalarni (masalan, Chuseok bayrami yoki kimchi tayyorlash) o'zbek madaniyati bilan qiyoslash. Qiyosiy tahlil-venn diagrammasi yordamida koreys va o'zbek madaniyatlarining o'xshash va farqli jihatlarini aniqlash. Park Ji-young ta'kidlaganidek, "qiyosiy tahlil orqali talabalar ikkala madaniyatning o'ziga xos jihatlarini chuqurroq anglaydi" [3], Loyiha ishlari-talabalarga koreys madaniyatining ma'lum bir jihati bo'yicha taqdimot yoki blog tayyorlash vazifasini berish. Rolli o'yinlar va simulyatsiyalar-koreys restoranida buyurtma berish yoki koreys oilasida mehmon bo'lish kabi vaziyatlarni simulyatsiya qilish. Lee Hyun-joo ta'kidlaganidek, "rolli o'yinlar talabalarga koreys madaniyatidagi muloqot normalarini amalda qo'llash imkonini beradi" [4], Vizual materiallardan foydalanish- video, fotosurat va slaydlar orqali madaniy tushunchalarni tushunarliroq qilish. Autentik materiallardan foydalanish-koreys gazetalari, qo'shiqlar, reklamalar va televizion dasturlardan parchalar talabalarning qiziqishini oshiradi. Lee S.K. ta'kidlaganidek, "autentik materiallar talabalarga koreys tili va madaniyatining haqiqiy kontekstini ko'rsatib, motivatsiyani kuchaytiradi" [7].

Xulosa. Koreys tili ta'limida mamlakatshunoslik matnlari orqali madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini shakllantirish talabalarning koreys madaniyatini chuqur anglashiga, madaniy sezgirlikni oshirishiga va samarali muloqot qilish qobiliyatini rivojlantirishiga xizmat qiladi. Kim Y.J. tadqiqotlarida ko'rsatilganidek, "madaniyatlararo kompetensiya koreys tili o'qitishning fundamental maqsadi bo'lib, talabalarga koreys hamjamiyati bilan samarali muloqot qilish imkonini beradi" [1]. Matnlarni tanlashda autentiklik, zamonaviylik, madaniy ahamiyat va til murakkabligi kabi mezonlarga amal qilish lozim. Park Ji-young ta'kidlaganidek, "puxta tanlangan matnlar madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishning asosiy vositasi hisoblanadi" [3]. Uch bosqichli yondashuv, madaniy realiyalarni tahlil qilish, loyiha ishlari va rolli o'yinlar kabi

strategiyalar ushbu jarayonni samarali qiladi. Lee Hyun-joo ko'rsatganidek, "strategik yondashuv talabalarda madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini tizimli ravishda rivojlantirishga imkon beradi" [4]. Kelajakda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish va yangi metodlarni ishlab chiqish koreys tili ta'limining sifatini yanada oshiradi. Choi M.H. ta'kidlaganidek, "K-pop va K-drama kabi zamonaviy madaniy resurslarga tayanish koreys tili ta'limini yanada jozibali va samarali qiladi" [8].

References:

Используемая литература:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Kim Y.J. Koreys tili o'qitishda madaniy komponentning roli // Xorijiy tillarni o'qitish metodikasi jurnali. – 2023. – №2. – B. 45-52.
2. Xo'janazarova N.O. Koreys tilini o'qitishda lingvomadaniy yondashuv // Til va madaniyat masalalari. – 2023. – №3. – B. 78-85.
3. Park J.Y. Koreys tilida mamlakatshunoslik: nazariya va amaliyot. – Seoul: Seoul National University Press, 2022. – B. 145-148.
4. Lee H.J. Koreys tilini o'qitishda ijtimoiy-madaniy yondashuv. – Busan: Pusan National University Publishing, 2023. – B. 112-116.
5. Kim Y.W. Koreys tilida madaniy kompetensiyani shakllantirish. – Seoul: Hanguk Publishing, 2021. – B. 87-92.
6. Byram M., Zarate G. Socio-cultural competence in language learning and teaching. – Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2022. – P. 67-73.
7. Lee S.K. Autentik materiallarning koreys tili ta'limidagi o'rni // Til ta'limi va texnologiyalar jurnali. – 2023. – №3. – B. 78-86.
8. Choi M.H. Zamonaviy koreys madaniyatini o'qitishda K-pop va K-drama materiallaridan foydalanish // Koreys tili ta'limi jurnali. – 2023. – №4. – B. 56-62.
9. Н. А Абдухолиқова Жамият ахборотлашувининг ижобий салбий хусусиятлари Conferencea, 125, 2022.
10. НА Абдухоликова Талаба ёшларнинг интернет қарамлигини олдини олишда таълим маърифати. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences 2022.